

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **Š., bytom D.**, proti žalovanému: **R., š. p., so sídlom H., B., IČO: X.**, o preskúmanie zákonnosti oznámenia žalovaného o skončení vyplácania osobitného príspevku baníkom zn. OPO-2419/2009 zo dňa 3. novembra 2009, konajúc o nesúhlase Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením veci, takto

r o z h o d o l :

Nesúhlas Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením veci **n i e j e d ô v o d n ý .**

O d ô v o d n e n i e

Podaním zo dňa 19. novembra 2009, označeným ako „Návrh na preskúmanie rozhodnutia súdom“, doručeným Okresnému súdu Banská Bystrica dňa 25. novembra 2009, sa žalobca domáhal preskúmania oznámenia žalovaného zn. OPO-2419/2009 zo dňa 3. novembra 2009 o skončení vyplácania osobitného príspevku baníkom, vydaného na základe ustanovenia § 3 písm. b) a § 7 zákona č. 98/1987 Zb. o osobitnom príspevku baníkom v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o osobitnom príspevku baníkom“).

Okresný súd Banská Bystrica uznesením zo dňa 18. decembra 2009, č. k. 16S/2/2009-8, vyslovil svoju vecnú nepríslušnosť s tým, že po právoplatnosti tohto uznesenia bude vec postúpená Krajskému súdu v Banskej Bystrici. V odôvodnení uznesenia poukázal na to, že osobitný príspevok baníkom je osobitnou dávkou, vyplácanou z prostriedkov štátneho rozpočtu subjektom (žalovaným), určeným vyhláškou Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 244/2009 Z.z. o určení subjektu, u ktorého sa uplatňuje nárok na osobitný príspevok baníkom, vydanou na základe ustanovenia § 6 ods. 1 zákona o osobitnom príspevku baníkom. Uviedol, že z príslušných ustanovení zákona o osobitnom príspevku baníkom vyplýva, že pri posudzovaní splnenia podmienok na priznanie príspevku, zániku nároku na príspevok alebo jeho výplatu, alebo pri posudzovaní, či príspevok patrí v inej výške, príslušný subjekt nevydáva z formálneho hľadiska rozhodnutie, ale iba oznámenie, ktoré však vykazuje určité vlastnosti a znaky individuálneho správneho aktu a ktoré musí obsahovať zákonom určené formálne náležitosti podľa ustanovenia

§ 6 ods. 3 resp. § 7 zákona o osobitnom príspevku baníkom, vrátane poučenia o možnosti obrátiť sa na súd, a sú s ním spojené právne následky v podobe vyplácania alebo nevyplácania zákonom stanoveného príspevku. Okresný súd mal za to, že pokiaľ je príspevok štátnou dávkou, o jej priznaní rozhoduje zákonom splnomocnený subjekt podľa primeraného použitia zákonných procesných noriem a jeho výsledkom je oznámenie ako akt aplikácie práva, ide o konanie o právach a oprávnených záujmov fyzických osôb v oblasti verejnej správy, kde subjekt, rozhodujúci o príspevku, má postavenie správneho orgánu (§ 1 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní /správny poriadok/). Vyslovil preto názor, že v prípade napadnutia postupu správneho orgánu oprávnenou osobou na súde, je potrebné ho preskúmať v zmysle § 244 ods. 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) s primeraným použitím ustanovení piatej časti O.s.p., upravujúcej správne súdnictvo. S poukazom na ustanovenia § 246 ods. 1 O.s.p. a § 250d ods. 2 O.s.p. konštatoval, že zákonný predpis neustanovuje vecnú príslušnosť okresného súdu na konanie v tejto veci, preto je na konanie vecne príslušný krajský súd, pričom podľa § 246a ods. 1 vety prvej O.s.p. je miestne príslušným Krajský súd v Banskej Bystrici.

Krajský súd v Banskej Bystrici, ktorému bola vec postúpená, s jej postúpením nesúhlasil a predložil ju Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o vecnej a miestnej príslušnosti v zmysle § 104a ods. 3 O.s.p.. Dôvodil, že žalobca podal žalobu o preskúmanie zákonnosti oznámenia správneho orgánu, a nie rozhodnutia správneho orgánu, vydaného v správnom konaní, keďže išlo len o oznámenie žalobcovi, že mu podľa § 3 písm. b/ a § 7 zákona o osobitnom príspevku baníkom zanikol nárok na vyplácanie osobitného príspevku, a preto mu tento už nebude vyplácaný. Konštatoval, že nejde ani o nesprávny postup ani o nečinnosť správneho orgánu, a teda nie sú splnené podmienky pre konanie podľa piatej časti O.s.p.. Bol toho názoru, že podľa § 14 vety prvej zákona o osobitnom príspevku baníkom ide o sporové konanie, nespádajúce pod piatu časť O.s.p., a preto Krajský súd v Banskej Bystrici nie je vecne príslušný na konanie v tejto veci.

Podľa § 7 ods. 1 až 3 O.s.p. v občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány.

V občianskom súdnom konaní súdy preskúmajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci a rozhodujú o súlade všeobecne záväzných nariadení orgánov územnej samosprávy vo veciach územnej samosprávy so zákonom a pri plnení úloh štátnej správy aj s nariadením vlády a so všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány.

Iné veci prejednávajú a rozhodujú súdy v občianskom súdnom konaní, len ak to ustanovuje zákon.

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia v správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy (ďalej len "rozhodnutie a postup správneho orgánu").

Podľa ods. 3 citovaného ustanovenia rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť.

Podľa ods. 6 citovaného ustanovenia primerane podľa ustanovení tejto časti konajú a rozhodujú sudy aj vtedy, ak to ustanoví osobitný predpis alebo ak preskúmanie rozhodnutí orgánov verejnej správy vyplýva z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná.

S poukazom na ustanovenie § 246c ods. 1 vetu prvú O.s.p. i pre správne súdnictvo platí, že konanie sa uskutočňuje na tom súde, ktorý je vecne a miestne príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností, ktoré tu sú v čase začatia konania a trvá až do jeho skončenia (§ 11 ods. 1 O.s.p.).

Podľa § 246 ods. 1 O.s.p. na preskúmanie rozhodnutí a postupov sú vecne príslušné krajské sudy, ak zákon neustanovuje inak.

Podľa § 246a ods. 1 O.s.p. miestne príslušným je súd, v ktorého obvode má sídlo správny orgán, ktorého rozhodnutie a postup sa preskúmava, ak nie je ustanovené inak. Ak ide o rozhodnutie orgánu s pôsobnosťou pre celé územie Slovenskej republiky, okrem ústredných orgánov štátnej správy, miestne príslušným je krajský súd, v ktorého obvode je všeobecný súd navrhovateľa.

Podľa § 1 zákona č. 98/1987 Zb. o osobitnom príspevku baníkom v znení neskorších predpisov tento zákon upravuje poskytovanie osobitného príspevku baníkom (ďalej len "osobitný príspevok") ako osobitnej dávky.

Podľa § 3 písm. b) citovaného zákona osobitný príspevok nepatrí, ak tento zákon neustanovuje inak, ak oprávnený na jeho priznanie je poberateľom úrazovej renty vo vyššej alebo v rovnakej výške, ako je osobitný príspevok, na ktorý by mal nárok.

Podľa § 6 ods. 1 až 3 citovaného zákona subjekt, u ktorého sa uplatňuje nárok na osobitný príspevok (ďalej len "organizácia"), určí Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky všeobecne záväzným právnym predpisom. Finančné prostriedky na výplatu osobitného príspevku poskytuje organizácii Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky.

Organizácia je povinná do dvoch mesiacov po doručení žiadosti doručiť do vlastných rúk žiadateľa písomné oznámenie o tom, či mu bol osobitný príspevok priznaný alebo nie; pred posúdením žiadosti je povinná zaobstarat' si všetky potrebné podklady.

Oznámenie organizácie o priznaní osobitného príspevku musí obsahovať údaj, od kedy sa osobitný príspevok priznáva, jeho výšku, dôvody priznania a deň splatnosti, a ak ide o osobitný príspevok podľa § 2 ods. 5, aj dobu jeho poskytovania; oznámenie o nepriznaní osobitného príspevku musí obsahovať dôvody, prečo osobitný príspevok nepatrí. Oznámenie musí vždy obsahovať poučenie o možnosti obrátiť sa na súd.

Podľa § 7 citovaného zákona ak zanikne nárok na osobitný príspevok, prípadne na jeho výplatu alebo osobitný príspevok patrí v inej výške, je organizácia povinná do dvoch mesiacov odo dňa, keď túto skutočnosť zistila, doručiť požívateľovi osobitného príspevku do vlastných rúk písomné oznámenie o tom, od kedy a z akých dôvodov osobitný príspevok nepatrí, nevypláca sa alebo patrí v inej výške; ustanovenie § 6 ods. 3 druhej vety platí aj tu.

Podľa § 14 citovaného zákona spory o nárokoch z tohto zákona rozhodujú súdy. Návrh môže oprávnený na súde uplatniť, len ak mu organizácia neprizná osobitný príspevok, ak nesúhlasí s oznámením organizácie o dni vzniku nároku, jeho výške a dobe poskytovania, splatnosti, zmene alebo o zániku alebo ak mu organizácia nedoručí oznámenie o priznaní alebo nepriznaní nároku do dvoch mesiacov odo dňa, keď jej bola doručená žiadosť o osobitný príspevok.

V prejednávanom prípade sa žalobca svojím „Návrhom na preskúmanie rozhodnutia súdom“ domáha, aby súd preskúmal „Oznámenie odporcu o skončení vyplácania osobitného príspevku baníkom“ listom zn. OPO-2419/2009 zo dňa 3. novembra 2009, ktorým žalobcovi na základe § 3 písm. b) a § 7 zákona o osobitnom príspevku baníkom oznámil, že z dôvodu poberania úrazovej renty od 1. júna 2009 nemá nárok na poberanie osobitného príspevku baníkom. Zároveň žalobcu poučil, že toto oznámenie je možné preskúmať súdom.

Z obsahu i petitu súdneho podania žalobcu je zrejmé, že žiada o preskúmanie zákonnosti vyššie špecifikovaného oznámenia. Písomné oznámenie vydal žalovaný, ktorý je právnickou osobou, subjektom, u ktorého sa uplatňuje nárok na osobitný príspevok baníkom, určeným vyhláškou Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 244/2009 Z.z. (§ 1), vydanou na základe ustanovenia § 6 ods. 1 zákona o osobitnom príspevku baníkom. Žalovaného teda možno považovať za správny orgán,

nakoľko mu zákon o osobitnom príspevku baníkom zveruje rozhodovanie o priznaní resp. nepriznaní osobitného príspevku, a o tom, že osobitný príspevok baníkovi nepatrí, nevypláca sa alebo patrí v inej výške, pričom ide o rozhodovanie v oblasti verejnej správy, keďže zákon o osobitnom príspevku baníkom je právnou normou verejného práva.

Názor Krajského súdu v Banskej Bystrici, že oznámenie, vydané žalovaným o skončení vyplácania osobitného príspevku nie je rozhodnutím v zmysle § 244 ods. 2 O.s.p., nie je správny. Je bez právneho významu, že zákon o osobitnom príspevku baníkom neupravil inštitút oznámenia ako rozhodnutie správneho orgánu. Zákony a ďalšie právne predpisy založili značnú pluralitu, ktorou sú označované emanácie správnych orgánov. V praxi sa možno stretnúť s ich najrôznejšími označeniami. Pritom však nie je rozhodujúce, ako je akt správneho orgánu terminologicky označený, ale rozhodujúci je vždy vecný obsah aktu.

V zmysle odporúčania Rady Európy Rec(89)8, ktoré upravuje dočasnú súdnu ochranu, poskytovanú v správnych záležitostiach, „termín správny akt znamená v súlade s Rezolúciou (77)31 o ochrane jednotlivca vo vzťahu k správnym aktom správnych orgánov každé jednotlivé opatrenie alebo rozhodnutie, prijaté pri výkone správy verejným orgánom, ktoré priamo zasahuje do práv, slobôd alebo záujmov osôb“. Musí teda ísť o individuálny správny akt vo vzťahu k subjektom práva, ktorým sa ukladajú práva, povinnosti, prípadne sa zasahuje do slobôd alebo záujmov týchto subjektov.

Vyššie špecifikované písomné oznámenie žalovaného nepochybne zasahuje do právnej pozície žalobcu, pretože autoritatívne deklaruje zánik nároku žalobcu na osobitný príspevok baníkom za zákonom ustanovených podmienok.

Zákon o osobitnom príspevku baníkom bol prijatý v dobe platnosti Občianskeho súdneho poriadku v znení pred novelou, uskutočnenou zákonom č. 519/1991 Zb.. V tej dobe bolo preskúmanie rozhodnutí iných orgánov možné len v medziach ustanovenia § 244 a nasl. (hlava štvrtá, časť štvrtá o opravných prostriedkoch) a riadilo sa princípom tzv. pozitívnej enumerácie. Inak povedané, súd mohol preskúmať iba tie rozhodnutia, o ktorých to zákon výslovne ustanovil. Prijatím Listiny základných práv a slobôd (čl. 36 ods. 2) však bol tento princíp v súlade s požiadavkami, kladenými na právny štát, zmenený na princíp generálnej klauzuly s negatívnou enumeráciou znamenajúci, že súdnej kontrole sú podrobené všetky rozhodnutia správnych orgánov, ibaže ich zákon z prieskumu výslovne vylúčil. Vylúčiť však nemožno preskúmanie rozhodnutí, týkajúcich sa základných práv a slobôd podľa Listiny. V súlade s popísaným princípom generálnej klauzuly bola prijatá novela Občianskeho súdneho poriadku, ktorá v samostatnej piatej časti, označenej ako „správne súdnictvo“ zakotvila procesnú úpravu postupu súdov pri prieskume rozhodnutí správnych orgánov a súčasne v ustanovení § 248 z prieskumu niektoré rozhodnutia vylúčila.

Na základe vyššie uvedených úvah dospel najvyšší súd k záveru, že v prejednávacom prípade nejde o spor resp. inú právnu vec, vyplývajúcu z občianskoprávneho, pracovného, rodinného, obchodného alebo hospodárskeho vzťahu v zmysle § 7 ods. 1 O.s.p., na prejedanie a rozhodnutie ktorej by bol v prvom stupni príslušný okresný súd, ale o vec správneho súdnictva, na prejedanie ktorej je vecne príslušný krajský súd (§ 246 ods. 1 O.s.p.), a keďže žalovaný má sídlo v Banskej Bystrici, je s poukazom na § 246a ods. 1 vetu prvú O.s.p. miestne a aj vecne príslušným súdom Krajský súd v Banskej Bystrici.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 104a ods. 3 O.s.p. rozhodol, že nesúhlas Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením veci nie je dôvodný.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, dňa 22. septembra 2010

**JUDr. Jaroslava Fúrová, v. r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia:
Peter Szimeth